

Kaj storiti s koruzo, ki jo je prizadela suša?

Suša je letos na številnih njivah močno prizadela koruzo. Posevki so nizki in neizenačeni, listi se sušijo, storži so slabo razviti ali pa jih sploh ni. Kmetje se zato upravičeno sprašujejo, ali koruzo čim prej posilirati ali še počakati.

Enotnega odgovora za vse njive ni. Odločitev mora temeljiti predvsem na dveh podatkih: ali imajo rastline razvite storže in koliko suhe snovi vsebuje cela rastlina.

Kdaj počakati in kdaj silirati?

Če je bila koruza uspešno oplojena, ima razvite storže in se zrnje še polni, je smiselno s siliranjem nekoliko počakati. Z nadaljnjim razvojem zrnja se povečujeta pridelek suhe snovi in energijska vrednost silaže. To velja predvsem za posevke, ki imajo še dovolj zelenih listov in po morebitnih padavinah lahko nadaljujejo rast.

Drugače je pri koruzi, ki je, ostala nizka, skoraj brez storžev, močno posušena, prenehala rasti in je večinoma že izgubila zelene liste.

Pri takšnem posevku čakanje navadno ne prinese bistvenega povečanja pridelka. Nasprotno, koruznica se lahko v nekaj dneh preveč posuši, zaradi česar jo bo težko dobro stlačiti in nepredušno zapreti. Poveča se nevarnost segrevanja, plesnenja in kvarjenja silaže.

Najpomembnejša je sušina cele rastline

Videz koruze je lahko zavajajoč. Rastlina ima lahko popolnoma suhe liste, steblo pa še vedno vsebuje veliko vode. Zato časa siliranja ne določamo samo po barvi listov ali mlečni črti v zrnju, ampak z meritvijo suhe snovi v celi rastlini.

Za siliranje je primerna koruza s 30–40 % suhe snovi, **najprimernejše območje je približno 32–37 % suhe snovi.**

Če ima rastlina manj kot 30 % suhe snovi, je masa premokra. Pri siliranju lahko nastanejo izcedek, izgube hranil ter neželena fermentacija. Če ima več kot 40 % suhe snovi, jo je težko dobro stlačiti, v silaži ostaja zrak, zato se poveča nevarnost plesni in segrevanja.

Na različnih delih njive odvzamemo najmanj pet do deset povprečnih rastlin, jih cele drobno zrežemo, premešamo in vzorec oddamo v laboratorij oziroma določimo sušino z ustreznim sušilnikom. Pri neizenačenih njivah je smiselno bolj in manj prizadete dele silirati ločeno.

Posebno opozorilo: nitrati

V sušnih razmerah se lahko v koruzi nakopičijo nitrati, zlasti na njivah, ki so bile močnejše gnojene z dušikom ali gnojevko. Največ nitratov se praviloma nahaja v spodnjem delu stebela.

Tveganje lahko zmanjšamo tako, da:

- koruzo režemo nekoliko višje, približno 25–30 cm nad tlemi;
- je ne krmimo neposredno kot sveže nasekljano zeleno krmo;
- jo pravilno siliramo;
- silažo pustimo fermentirati najmanj tri do štiri tedne;
- pred krmljenjem preverimo vsebnost nitratov;
- jo v obrok vključujemo postopoma in po potrebi mešamo z drugo krmo.

Med fermentacijo se vsebnost nitratov običajno zmanjša približno za tretjino do polovico. Kljub temu analiza ostaja priporočljiva. Ob siliranju lahko nastanejo tudi zelo strupeni dušikovi plini, zato je potrebna posebna previdnost ob silosih in silažnih kupih.

Kako silirati močno prizadeto koruzo?

Koruzo brez storžev sestavljajo predvsem stebila in listi. Takšna silaža bo imela manj škroba in praviloma nižjo energijsko vrednost kot običajna koruzna silaža, vendar je lahko še vedno uporabna voluminozna krma.

Pri spravilu je treba:

- maso dovolj drobno zrezati;
- silos polniti hitro in v tankih plasteh;
- vsako plast temeljito potlačiti;
- maso takoj nepredušno pokriti in dobro obtežiti;
- pri bolj suhi masi rez nekoliko skrajšati;
- preprečiti onesnaženje z zemljo;
- po odprtju zagotoviti dovolj velik dnevni odvzem.

Pred siliranjem je treba preveriti tudi karenco uporabljenih fitofarmacevtskih sredstev.

Slika: Polje korusze slikano v bližini naselja Krško, dne 29.7.2026

Konkretni nasvet za koruzo na priloženi fotografiji

Koruzo na fotografijah je brez storžev in na videz že zelo suha. Pri njej ni več realnega razloga čakati na pridelek zrnja, saj se energijska vrednost ne bo bistveno povečala. Naslednji korak mora biti takojšnja meritev suhe snovi cele rastline.

Če je sušina že med 32 in 40 %, priporočam čimprejšnje siliranje. Če je nad 40 %, je posevek že preveč suh in je spravilo še nujnejše; potrebno bo drobnejše rezanje in posebno skrbno tlačenje. Samo če bi meritev kljub suhemu videzu pokazala manj kot 30 % suhe snovi, bi bilo upravičeno še kratko čakanje.

Osnovno priporočilo je zato preprosto: koruzo brez storžev, ki je prenehala rasti, posiliramo takoj, ko doseže primerno sušino – ne čakamo, da se popolnoma posuši. Predvsem v Posavju je letos zaradi suše veliko takšnih posevkov koruze. Zato jih je smiselno posilirati že v tem tednu, saj naj bi se vročina še stopnjevala. Če bomo s spravilom predolgo odlašali, se bodo posevki zaradi suše posušili do te mere, da koruza ne bo več primerna za pripravo uporabne krme za živino. Pred siliranjem je kljub temu priporočljivo preveriti vsebnost suhe snovi v celotni rastlini.

Pripravil/a:
KGZS – Zavod NM
Stane Glač, mag. inž. zoot.